

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 263/09-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. septembra 2009 o návrhu Ing. F. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. B. B., B., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008 takto

r o z h o d o l :

Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 16. apríla 2009 doručený návrh Ing. F. B., B. (ďalej len „navrhovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. B. B., B., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej aj „výbor“) sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“). Navrhovateľ po výzve ústavného súdu doplnil svoj návrh podaním doručeným 18. mája 2009.

Z návrhu navrhovateľa a jeho doplnenia, ako aj z priloženej dokumentácie vyplýva, že namietaným rozhodnutím výbor rozhodol, že navrhovateľ ako člen dozornej rady H., š. p., B., porušil čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“) tým, že „v období, keď vykonával funkciu člena dozornej rady L., š. p. B. vykonával súčasne činnosť živnostníka podľa živnostenského zákona podľa živnostenského oprávnenia...“, a zároveň mu uložil pokutu v sume 120 876 Sk podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Z odôvodnenia označeného rozhodnutia, ako aj ďalšej spisovej dokumentácie výboru vyplýva, že výbor po zistení, že navrhovateľ popri verejnej funkcii vykonáva aj činnosť nezlučiteľnú s výkonom verejnej funkcie (podnikateľskú činnosť ako živnostník), listom z 1. júla 2008 na túto skutočnosť navrhovateľa upozornil a vyzval ho v lehote 15 dní od doručenia „o vysvetlenie, resp. o oznámenie, akou formou ste predmetnú podnikateľskú činnosť ukončili“.

Keďže navrhovateľ na výzvu výboru v určenej lehote nezareagoval, výbor uznesením č. 638 z 18. septembra 2008 začal proti navrhovateľovi konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu za porušenie povinnosti uvedenej v čl. 5 ods. 2 tohto ústavného zákona a listom z 26. septembra 2008 ho vyzval na vyjadrenie k označenému uzneseniu v lehote 15 dní od doručenia.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k výzve výboru z 26. novembra 2008 okrem iného uviedol, že do dozornej rady H., š. p., B., bol vymenovaný na základe výberového konania, pričom „Pri výberovom konaní som komisiu informoval o svojej podnikateľskej praxi, ktorá nebola nie je v konflikte so záujmom H. š. p. B.“. Navrhovateľ zároveň vo svojom vyjadrení poukázal na skutočnosť, že 13. júna 2007 oznámil výboru všetky činnosti, ktoré vykonáva, t. j. aj svoju podnikateľskú činnosť, a preto vyslovil prekvapenie nad tým, že výbor začal proti nemu konanie, hoci „Všetky skutočnosti som včas kompetentným orgánom písomne oznámil – nič som nezatajoval“, a v nadväznosti na to vyslovil presvedčenie, že „moje

pôsobenie v dozornej rade H. š. p. B. nie je v rozpore s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z. ...“.

Výbor v odôvodnení označeného rozhodnutia konštatoval, že *„obrana verejného funkcionára je účelová a právne irelevantná. Vyplýva z nej, že verejný funkcionár vôbec nepochopil ustanovenia čl. 5 ústavného zákona, resp. ich vykladá účelovo. Výbor rovnako nemal pochybnosť o tom, že za podnikateľskú činnosť poberá odmenu, keďže v rozhodujúcom období priznal odmenu za výkon činnosti vo výške 597.432,- Sk a teda porušil zákaz podnikat' ako je to uvedené v čl. 5 ods. 2 ústavného zákona, keďže živnosť je podľa § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov podnikateľskou činnosťou (činnosť za účelom dosiahnutia zisku).“.*

Označené rozhodnutie výboru bolo navrhovateľovi doručené 20. marca 2009.

Navrhovateľ vo svojom návrhu okrem iného uvádza:

„Voči predmetnému rozhodnutiu mám 2 zásadné námietky:

1) Námietka procesných v'ad, ktorá spočíva v nedodržaní zákonom stanovenej 60 dňovej lehoty na rozhodnutie vo veci uloženia pokuty od začatia konania...

2) Námietka proti posúdeniu, že som tým, že zabezpečujem svoje životné potreby (aj rodiny) formou živnostenského podnikania, hlavne poradenstvom v oblasti metrológie... sa podľa môjho názoru zakladá na nesprávnom posúdení čl. 5 ústavného zákona Výborom Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií... Ak by sa postupovalo podľa výkladu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií mohli by podnikat' verejný funkcionári, ako advokáti, notári, exekútori a iní, ale nie drobní živnostníci, ktorých je cca na Slovensku vyše 300.000. Tým by bola táto široká stavovská vrstva vylúčená z možnosti podieľať sa na správe vecí verejných.“

V doplnení svojho návrhu navrhovateľ popri opakovaní námietky o nesprávnom výklade čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu výborom namieta aj pochybenia výboru spočívajúce *„v nedostatočnom zisťovaní skutkového stavu pred vydaním rozhodnutia...“.* V tejto súvislosti navrhovateľ tvrdí, že príjmy z výkonu funkcií, zamestnaní

alebo činností v sume 597 432 Sk uvedené v „Oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov za rok 2007“ „mal z ostatných činností, nie však zo živnosti“, čo dokladá aj priloženou fotokópiu daňového priznania za rok 2007. Navrhovateľ tiež poukazuje na to, že v čase vydania označeného rozhodnutia už nebol členom dozornej rady H., š. p., B., keďže z tejto funkcie bol ministrom pôdohospodárstva Slovenskej republiky zo 7. októbra 2008 odvolaný.

Na tomto základe navrhovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008.

Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním návrhu vyžiadal k nemu vyjadrenie výboru. Na žiadosť ústavného súdu reagovala v prípise č. VP/48/08-K z 30. júna 2009 predsedníčka výboru, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«Navrhovateľ vo svojom návrhu na preskúmanie napadnutého rozhodnutia namieta procesné vady rozhodnutia (nedodržanie zákonom stanovenej 60-dňovej lehoty na rozhodnutie vo veci uloženia pokuty od začatia konania)...

Ďalej namieta fakt, že výkon živnostenskej činnosti nie je rozporom záujmu pri výkone verejnej funkcie...

Namieta tiež, že v rozhodnutí sú nezrovnalosti v pomenovaní verejnej funkcie (mylne sa uvádza funkcia člena dozornej rady L. š. p. B. namiesto v ďalšom texte uvedenej funkcie člena dozornej rady H., š. p.

Vzhľadom na uvedené vecné nesprávnosti rozhodnutia navrhuje zrušiť predmetné rozhodnutie a priznať mu trovy konania...

S uvedeným názorom ako účastník konania nesúhlasíme a tvrdíme, že Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií v predmetnej veci rozhodol na základe úplne zisteného skutkového stavu a vecne správne a to z týchto dôvodov:

1. Pokiaľ sa týka námietky na nedodržanie lehoty... poukazujeme na fakt, že v danom prípade ide v čl. 9 ods. 5 ústavného zákona o poriadkovú lehotu s uplynutím ktorej sa nespája zánik zodpovednosti za porušenie ústavného zákona zo strany verejného

funkcionára. Nepopierame fakt, že výbor nerozhodol v tejto lehote, avšak nemá to za dôsledok protiprávnosť predmetného rozhodnutia o uložení pokuty.

2. K posúdeniu výkonu živnostenskej činnosti verejného funkcionára v kontexte s čl. 5 ods. 2 ústavného zákona poukazujeme na definíciu živnosti v § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Podľa tohto ustanovenia živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

Z uvedeného je zrejmé, že ide nesporne o podnikateľskú činnosť, keďže tento text je takmer identický s § 2 ods. 1 zákona č. 92/1991 Zb. v znení neskorších predpisov (obchodný zákonník). Navyše v cit. § 2 v jeho ods. 2 písm. b) je osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia podnikateľom podľa obchodného zákonníka. Treba tiež uviesť, že výbor listom z 1. 8. 2008 upozornil verejného funkcionára na rozpor záujmu pri výkone živnostenskej činnosti s výkonom verejnej funkcie, avšak verejný funkcionár toto upozornenie nerešpektoval a nevzdal sa verejnej funkcie, resp. pokračoval vo výkone živnostenskej činnosti. V tomto smere výbor nemá pochybnosti o tom, že živnostenská činnosť, ktorú verejný funkcionár vykonáva je v rozpore s čl. 5 ústavného zákona a uloženie pokuty je plne odôvodnené.

3. V súvislosti s námietkou navrhovateľa, že na strane 1 napadnutého rozhodnutia v časti „konštatuje“, riadok je nesprávne uvedený názov verejnej funkcie uvádzame, že táto námietka je odôvodnená a výbor túto skutočnosť súběžne opravuje v opravnom rozhodnutí o oprave zjavných písacích chýb. K uvedenej chybe došlo pri opise rukopisu rozhodnutia, čo však nemá dopad na zrejmosť a presnosť rozhodnutia a identifikáciu verejného funkcionára v ďalšom texte rozhodnutia.

... Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie... s poukazom na § 73b zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov potvrdil a nepriznal navrhovateľovi náhradu trov konania.»

Ústavný súd návrh navrhovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 263/09-16 z 23. júla 2009 ho prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí návrhu na ďalšie konanie ústavný súd požiadal predsedníčku výboru o prípadné doplnenie vyjadrenia výboru k návrhu, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že medzičasom navrhovateľ svoj návrh doplnil podaním doručeným 18. mája 2009. Predsedníčka výboru v odpovedi na žiadosť ústavného súdu v prípise č. VP/48/08-K/1 z 18. augusta 2009 konštatuje, „že navrhovateľ v zásade neuvádza nové skutočnosti, ku ktorým by bolo potrebné sa osobitne vyjadrovať, pretože na ne reagujeme v našom stanovisku zo dňa 30. júna 2009.

Napriek tomu považujeme potrebné namietat' výhrady navrhovateľ o vecnom pochybení konajúceho výboru. Výbor... vykonal všetky potrebné úkony na zistenie skutkového stavu z ktorého vyplýva, že verejný funkcionár porušil povinnosti uvedené v čl. 5 ústavného zákona... Na uvedenej skutočnosti nemení nič fakt, či predmetný výkon podnikateľskej činnosti bol vykonávaný za odmenu a v akej výške, resp. ako bol zdaňovaný.

Na základe vyššie uvedeného zotrvávame na našom stanovisku tak, ako je uvedené v liste č. VP/48/08-K zo dňa 30. júna 2009.“

Ústavný súd zaslal vyjadrenia výboru navrhovateľovi a vyzval ho, aby k nim v určenej lehote zaujal stanovisko. Na výzvu ústavného súdu reagoval navrhovateľ podaním doručeným 16. septembra 2009, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«... Nemôžem sa stotožniť s tvrdením, že Výbor NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „Výbor“) v predmetnej veci rozhodol na základe citujem „úplne zisteného skutkového stavu a vecne správne“.

Vo svojom vyjadrení chcem poukázať na niektoré ďalšie právne aspekty s ktorými sa Výbor nedostatočne vysporiadal a pochybil pri citovaní právnych predpisov, napr.:

- už v Rozhodnutí... v časti Odôvodnenie na str. 2 mi výbor vytýka, cit. „že som nevyužil možnosť vzdať sa funkcie podľa čl. 7 ods. 7 ústavného zákona“.

Poukazujem na tú skutočnosť, že citované ustanovenie nerieši možnosť skončenia lebo vzdania sa funkcie verejného funkcionára.

- takisto aj vo vyjadrení k návrhu z 30. júna 2009 Výbor na str. 2 bod 2 odkazuje na definíciu živnosti § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, keď porovnáva podnikateľskú činnosť s § 2 ods. 1 zákona č. 92/1991 v znení neskorších predpisov (obchodný zákonník ??). Výbor NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií

porovnával 2 neporovnateľné veci, nakoľko zákon č. 92/1991 Zb. v znení neskorších predpisov nie je obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

.... Ďalej Výbor sa vôbec nezaoberal ustanoveniami čl. 3 ústavného zákona a neskúmal rozpor verejného záujmu a osobného záujmu verejného funkcionára vo väzbe na moju osobu a nepreukázal majetková prospech alebo iný prospech mne alebo mne blízkym osobám.

Nemôžem sa ubrániť tej skutočnosti, že Výbor NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií pristupoval v posudzovaní môjho prípadu diskriminačne voči mojej osobe (podnikateľovi -živnostníkovi). Nemá rovnaké kritériá pre verejných funkcionárov živnostníkov a ostatných podnikateľov podnikajúcich podľa osobitných predpisov...

V čl. 5 ústavného zákona nie je nikde konkrétne špecifikované živnostenské podnikanie ako prekážka vykonávania funkcie verejného funkcionára. Taktiež v zákone chýba odvolanie sa na zákonné ustanovenia, ktorých menovitých povolaní sa výnimka z podnikania dotýka. Preto som pri menovaní do funkcie ihneď písomne o rozsahu živnosti informoval zriaďovateľa a Výbor NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií. Bez akejkoľvek odozvy až do doby začatia konania zo strany Výboru, výsledkom čoho je uloženie neodôvodnenej sankcie -pokuty voči mojej osobe...»

Navrhovateľ zotrval na svojom návrhu a žiada, aby ústavný súd zrušil namietané rozhodnutie výboru a priznal mu náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu môže dotknutý verejný funkcionár podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona.

Pod zákonom uvedeným vo štvrtej vete citovaného čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu treba rozumieť zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Z § 73b ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že účastníkom konania podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je navrhovateľ a orgán, ktorý vydal rozhodnutie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, t. j. v danom prípade výbor.

Podľa § 73b ods. 2 zákona o ústavnom súde o návrhu koná a rozhoduje senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Podľa § 73b ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu je konečné.

Vychádzajúc z citovaných právnych noriem bolo úlohou ústavného súdu preskúmať navrhovateľom namietané rozhodnutie výboru sp. zn. VP/48/08-K z 3. decembra 2008 z hľadiska toho, či bolo, resp. nebolo konanie navrhovateľa ako verejného funkcionára, za ktoré mu označeným rozhodnutím výboru bola uložená pokuta, v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu.

Navrhovateľ sa domáha zrušenia namietaného rozhodnutia výboru, proti ktorému v návrhu a jeho doplnení uplatňuje tieto námietky:

1. námietku „... *procesných väd, ktorá spočíva v nedodržaní zákonom stanovenej 60 dňovej lehoty na rozhodnutie vo veci uloženia pokuty od začatia konania*“,

2. námietku nesprávnej interpretácie a aplikácie čl. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, v dôsledku ktorej je „... široká stavovská vrstva vylúčená z možnosti podieľať sa na správe vecí verejných (živnostníci, pozn.)“, a

3. námietku, že výbor pred vydaním napadnutého rozhodnutia nedostatočne zistil skutkový stav, keďže v rozhodnom období mal príjmy „... z ostatných činností, nie však zo živnosti“, čo dokladá aj priloženou fotokópiu daňového priznania za rok 2007.

Ústavný súd preskúmal navrhovateľom uplatené námietky a zaujal k nim toto stanovisko:

1. K námietke nedodržania procesnej lehoty na rozhodnutie

Výbor vo svojom vyjadrení nespochybňuje skutočnosť, že namietané rozhodnutie vydal po uplynutí lehoty zákonom ustanovenej lehoty, ale argumentuje, že „v danom prípade ide v čl. 9 ods. 5 ústavného zákona o poriadkovú lehotu s uplynutím ktorej sa nespája zánik zodpovednosti za porušenie ústavného zákona zo strany verejného funkcionára“, a preto nedodržanie tejto lehoty „nemá to za dôsledok protiprávnosť predmetného rozhodnutia o uložení pokuty“.

Podľa čl. 9 ods. 5 prvej vety ústavného zákona o ochrane verejného záujmu orgán podľa odseku 1 (v danom prípade výbor, pozn.) rozhodne vo veci do 60 dní odo dňa začatia konania.

Z citovaného ustanovenia čl. 9 ods. 5 prvej vety ústavného zákona o ochrane verejného záujmu nepochybne vyplýva, že zákon ukladá príslušným orgánom (v danom prípade výboru) rozhodnúť vo veciach ochrany verejného záujmu v 60-dňovej lehote odo dňa začatia konania. Ústavný súd ale v tejto súvislosti v zhode so svojou doterajšou stabilizovanou judikatúrou (napr. III. ÚS 23/07, IV. ÚS 3/07, I. ÚS 93/07, IV. ÚS 153/07) konštatoval, že v právnom poriadku Slovenskej republiky absentuje právna úprava následkov prekročenia tejto lehoty, t. j. jej prekročenie sa nespája so žiadnymi právnymi účinkami. Na základe toho možno dospieť k záveru, že výbor môže ústavne relevantným

spôsobom rozhodnúť aj po uplynutí tejto lehoty, t. j. ide o poriadkovú lehotu, ktorej márne uplynutie nemôže byť dôvodom na zrušenie namietaného rozhodnutia.

Bez ohľadu na uvedené ústavný súd aj v tomto prípade považoval za potrebné zdôrazniť, že je v záujme dodržiavania princípov právneho štátu, najmä právnej istoty účastníkov konania, aby výbor vydával rozhodnutia v lehote ustanovenej v čl. 9 ods. 5 prvej vete ústavného zákona o ochrane verejného záujmu aj napriek tomu, že ide „len“ o poriadkovú lehotu.

2. K námietke nesprávnej interpretácie a aplikácie čl. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu

Výbor vo svojom vyjadrení k návrhu s touto námietkou navrhovateľa nesúhlasí s poukazom „na definíciu živnosti v § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov“, z ktorej vyvodzuje, „že ide nesporne o podnikateľskú činnosť“, a zdôrazňuje, že „nemá pochybnosti o tom, že živnostenská činnosť, ktorú verejný funkcionár vykonáva je v rozpore s čl. 5 ústavného zákona a uloženie pokuty je plne odôvodnené“. Výbor zároveň pripomína, že „listom z 1. 8. 2008 upozornil verejného funkcionára (navrhovateľa, pozn.) na rozpor záujmu pri výkone živnostenskej činnosti s výkonom verejnej funkcie, avšak verejný funkcionár toto upozornenie nerešpektoval a nevzdal sa verejnej funkcie, resp. pokračoval vo výkone živnostenskej činnosti“.

Podľa čl. 5 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár nesmie vykonávať funkcie, zamestnania a činnosti, ktoré sú nezlučiteľné s funkciou verejného funkcionára podľa Ústavy Slovenskej republiky a zákonov.

Podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár nesmie byť štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu právnickej osoby, ktorá bola zriadená na výkon podnikateľskej činnosti, okrem valného zhromaždenia a členskej schôdze. Verejný funkcionár nesmie podnikat'; to sa nevzťahuje na výkon povolania, ktoré môže vykonávať len fyzická osoba za zákonom ustanovených podmienok.

Podľa čl. 5 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ustanovenie odseku 2 sa nevzťahuje na verejného funkcionára podľa čl. 2 ods. 1 písm. p) a r). Zákaz podľa odseku 2 druhej vety sa nevzťahuje na starostov obcí.

Podľa čl. 5 ods. 7 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak verejný funkcionár vykonáva funkciu, zamestnanie alebo činnosť podľa odsekov 1 a 2 v čase ustanovenia do verejnej funkcie, je povinný do 30 dní odo dňa ustanovenia do verejnej funkcie takú funkciu, zamestnanie alebo činnosť skončiť alebo vykonať zákonom ustanovený právny úkon smerujúci k jej skončeniu.

Podľa čl. 2 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu tento ústavný zákon sa vzťahuje na funkcie...

p) poslancov mestských zastupiteľstiev a poslancov zastupiteľstiev mestských častí v Bratislave a v Košiciach...

r) poslancov zastupiteľstiev vyšších územných celkov...

V danom prípade je pre posúdenie námietky navrhovateľa kľúčová ústavne konformná interpretácia ustanovenia čl. 5 ods. 2 druhej vety ústavného zákona o ochrane verejného záujmu („Verejný funkcionár nesmie podnikat'; to sa nevzťahuje na výkon povolania, ktoré môže vykonávať len fyzická osoba za zákonom ustanovených podmienok.“) v kontexte so skutočnosťou, že navrhovateľ podľa zistenia výboru vykonával v rozhodnom období podnikateľskú činnosť na základe živnostenského oprávnenia (ako živnostník, čo navrhovateľ nespochybňuje), t. j. najmä odpoveď na otázku, či text za bodkočiarkou ustanovujúci výnimky zo všeobecného zákazu podnikania možno uplatniť aj vo vzťahu k verejným funkcionárom, ktorí paralelne s výkonom verejnej funkcie vykonávajú aj podnikateľskú činnosť na základe živnostenského oprávnenia (živnostníkov).

Podľa § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „živnostenský zákon“) živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 5 ods. 1 živnostenského zákona živnosť môže prevádzkovať fyzická osoba (živnostník) alebo právnická osoba, ak splní podmienky ustanovené týmto zákonom; povolenie na prevádzkovanie živnosti sa vyžaduje len v prípadoch vymedzených týmto zákonom.

Podľa § 5 ods. 2 živnostenského zákona fyzické osoby a právnické osoby môžu prevádzkovať živnosť, ak to neobmedzujú alebo nevylučujú osobitné zákony.

Podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

Podľa § 2 ods. 2 písm. b) Obchodného zákonníka podnikateľom podľa tohto zákona je osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia.

Z citovaných právnych noriem podľa názoru ústavného súdu nepochybne vyplýva, že výkon živnosti (činnosť na základe živnostenského oprávnenia) je podnikateľská činnosť (podnikanie), ktorú môže vykonávať nielen fyzická osoba (živnostník), ale aj právnická osoba, pričom živnostenský zákon predpokladá, že výkon živnostenskej činnosti môžu obmedziť alebo vylúčiť (zakázať) osobitné zákony. Za takýto osobitný zákon treba považovať aj ústavný zákon o ochrane verejného záujmu, konkrétne jeho ustanovenie čl. 5 ods. 2 druhú vetu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že výbor v namietanom rozhodnutí správne interpretoval a aplikoval čl. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, a preto ani táto námietka navrhovateľa nezakladá dôvod na jeho zrušenie.

Nad rámec uvedeného záveru ústavný súd považoval za potrebné poznamenať, že argumentácia navrhovateľa poukazujúca na skutočnosť, že na základe interpretácie výboru je „... široká stavovská vrstva vylúčená z možnosti podieľať sa na správe vecí verejných (živnostníci, pozn.)“, je v okolnostiach prípadu irelevantná. Možno ju síce považovať za

podnet smerujúci k odstráneniu vecných nedostatkov ústavného zákona o ochrane verejného záujmu prostredníctvom jeho novelizácie, ale nič nemení na skutočnosti, že výbor pri interpretácii a aplikácii jeho čl. 5 ods. 2 postupoval správne.

3. K námietke nedostatočne zisteného skutkového stavu v spojení s tvrdením navrhovateľa, že nemal v rozhodnom období príjmy zo živnostenskej činnosti

Vo vzťahu k tejto námietke navrhovateľa výbor argumentuje, že „... vykonal všetky potrebné úkony na zistenie skutkového stavu z ktorého vyplýva, že verejný funkcionár porušil povinnosti uvedené v čl. 5 ústavného zákona... Na uvedenej skutočnosti nemení nič fakt, či predmetný výkon podnikateľskej činnosti bol vykonávaný za odmenu a v akej výške, resp. ako bol zdaňovaný.“

Ústavný súd v zhode s argumentáciou výboru aj vo vzťahu k tejto námietke navrhovateľa dospel k záveru, že je neodôvodnená a v okolnostiach prípadu irelevantná. Z už citovaného čl. 5 ods. 2 druhej vety ústavného zákona totiž vyplýva, že pre posúdenie toho, či verejný funkcionár porušil označené ustanovenie, nie je podstatné, či verejný funkcionár mal z podnikateľskej činnosti v rozhodnom období príjem, ale či v rozhodnom období podnikal. V prípade navrhovateľa zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že v rozhodnom období napriek predchádzajúcej výzve výboru podnikateľskú činnosť vykonávanú na základe živnostenského oprávnenia nezanechal, a preto je záver výboru o tom, že navrhovateľ porušil čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, vyjadrený v namietanom rozhodnutí vecne správny a nezakladá dôvod na jeho zrušenie ústavným súdom.

Na základe toho ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2009